

19.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPORTEURS over het ontwerp van wet houdende
voorziening nopens de waarneming der rolzittingen door
één rechter.

Bij de overweging van dit wetsontwerp in de afdeelingen der Kamer verklaarden verscheidene leden, zich met de strekking er van te kunnen vereenigen. Wordt het tot wet verheven, dan zullen toch, dus spraken zij, de bijzittende leden van de meervoudige kamers der arrondissements-rechtbanken zijn ontheven van de tijdroovende verplichting, aanwezig te zijn bij de behandeling van de rechtsgedingen ter rolle, het aanhooren van de introducties van nieuwe zaken, van de slotsommen der genomen conclusiën e. d.

Sommigen hunner waren evenwel van meening, dat de voorgestelde regeling in de practijk op bezwaren zou kunnen stuiten. Bij toepassing er van zal namelijk de rolrechter in alle burgerlijke zaken van de rechtbanken, met uitzondering van de ontegeningszaken, moeten beslissen over den gang van een proces, zoolang dit nog niet in staat van wijzen is. Hij zal dus moeten voorkomen, dat de procureurs van partijen door het vragen van uitstel de behandeling van een geding onredelijk vertragen (vgl. artikel 143 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering). Is hij nu eene krachtige persoonlijkheid, dan bestaat er voor zoodanige vertraging geen gevaar. Is hij echter weifelend van aard, dan is dat gevaar wel aanwezig en zonder twijfel in meerdere mate dan wanneer, gelijk thans het geval is, de beslissing berust bij een drietal rechters, zoodat de klachten over den langen duur der processen zouden kunnen toenemen in stede van verminderen en daarmee het aantal arbitrages zal vermeederen.

Voorts vestigden de hier aan het woord zijnde leden er de aandacht op, dat de beslissingen over aanvragen van remises niet vatbaar zijn voor appèl of cassatie, als zijnde niet anders dan zoogenaamde jugemens d'audience of rechterlijke bevelen ter rolle, gegeven ter bevordering van eene behoorlijke rechtspraak en ter verzekering van den geregelden loop van een proces (vgl. het arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van 31 Juli 1908, *Weekblad van het Recht*, n°. 8750), waaruit te meer blijkt, dat aan de wijze van behandeling van de zaken door den rolrechter veel kan zijn gelegen, daar hij die door het toestaan van remise kan vertragen, vaak ten nadeele van partijen en zonder dat deze de macht hebben iets daartegen te doen.

Hangt derhalve de behoorlijke gang van een proces reeds daarom veel af van den persoon van den rolrechter, de leden, hier aan het woord, achtten zijne taak nog uit anderen hoofde niet zoo onbelangrijk, als soms wordt ondersteld. Hij toch zal ook te beslissen krijgen, of eene dagvaarding al dan niet nietig is in de gevallen, waarin een gedaagde verstek laat gaan en of al dan niet eene voeging of tusschenkomst of eene oproeping in vrijwaring behoort te worden toegestaan, wanneer partijen

zulks verzochten, beslissingen, die menigmaal lang niet eenvoudig zijn. Wel is waar zal hij alsdan volgens de ontworpen bepalingen de voor hem aanhangige zaak naar de meervoudige Kamer der rechtbank kunnen verwijzen, indien zulk een incident mocht vallen onder het begrip van „zaak”, waarvan artikel 288a van het wetsontwerp gewaagt, doch zulks bevordert allermintst eene snelle behandeling van het geding, te minder nu — volgens artikel 288b — de meervoudige Kamer de zaak wederom naar de enkelvoudige zal kunnen terugwijzen.

Veel zal derhalve, dus spraken de leden, hier aan het woord, voor de goede werking van de voorgestelde wijziging afhangen van de personen der rechters, die haar zullen moeten toepassen. Bovendien moet bij de invoering er van bij de groote rechtbanken, o. a. die te Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage, worden gerekend met de bijzondere vereischten van den inwendigen dienst aldaar, zooals ten aanzien van de Amsterdamsche een van de rechters in dat college, Mr. P. H. SMITS, uitvoerig heeft betoogd in het *Nederlandsch Juristenblad* van 14 November 1936 en waarop wellicht ook enkele leden van de vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht uit de Tweede Kamer hebben gedoeld, toen zij zich in het Voorloopig Verslag over dit wetsontwerp uitspraken voor de benoeming uit elke Kamer der rechtbank — uiteraard te beperken tot de Kamers voor burgerlijke en handelszaken — van éénen rechter ter behandeling van de rol van die Kamer. Deze leden zouden daarom de voorkeur er aan hebben gegeven, indien was voorgesteld, de instelling der rolkamers, de benoeming harer functionarissen en de wijze, waarop die zullen hebben te handelen, meer aan de rechtbanken zelve over te laten. En al erkenden zij, dat eene verandering in dezen zin thans niet meer kan worden aangebracht, zoo vertrouwden zij nochtans, dat de tegenwoordige bewindsman, evenals zijn voorganger — blijkens diens bescheid aan de Tweede Kamer — bereid zal zijn tot het voeren van overleg met de betrokken rechtbanken, alvorens rolrechters ter benoeming worden voorgedragen.

Nog betoogden enkele leden, dat het aanbeveling zou hebben verdiend, indien was voorgesteld aan de nieuw in te stellen enkelvoudige kamers den wettelijken naam te geven van rolkamers, daar toch hare voornaamste taak zal wezen behandeling van processen ter rolle.

Andere leden, die bovenstaande opmerkingen in het algemeen beaamden, zouden eveneens eene regeling, waarbij de instelling van rolkamers facultatief zou zijn ingesteld, hebben verkozen boven het imperatief voorschrijven er van. Erkennende, dat zoodanige enkelvoudige Kamers van groot nut zijn voor de zeer groote rechtbanken met zeer uitgebreide rollen, zoo achtten zij ze minder noodig bij de andere rechtbanken. Tegenover het voordeel van eenige tijdbesparing staat, zoo verklaarden deze leden, althans de kans op nadeelen als hierboven zijn aangegeven. Niettemin zouden ook zij hunne stem aan het wetsontwerp niet onthouden.

Aldus vastgesteld den 10den November 1937.

IN 'T VELD.

VORRINK.

JANSSEN.

MICHIELS VAN KESSENICH.

KOLFF.

